

نظام مفهومی قرآن کریم

ریشه‌ی ۱۵۵۹

هو الحکیم

برای دستیابی به نقشه‌ی علم، نیاز به نقشه‌ی مفاهیمی داریم که در شکل‌گیری حوزه‌های علمی مورد استفاده قرار می‌گیرد. برای به دست آوردن نقشه‌ی مفاهیم نیز می‌توان از نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم آغاز کرد. در تدوین نقشه‌ی علم مورد نظر ما که زیربنا و شالوده‌ی آن، قرآنی است، ابتدا به نقشه‌ی مفاهیم قرآنی نیاز داریم که برای رسیدن به آن، نخست از نقشه‌ی ریشه‌های قرآنی آغاز می‌کنیم. در این نقشه، ریشه‌ی لغوی مفاهیم قرآنی و روابط آنها به تصویر کشیده می‌شود. قرآن کریم دارای ۱۹۱۹ ریشه می‌باشد که مجموعه‌ی ۱۶۰۹۰ کلمه‌ی مختلف (با در نظر گرفتن اعراب) از آنها مشتق شده است.

در نقشه‌ی ریشه‌های مفاهیم قرآن کریم، برای هر ریشه یک گره در نظر گرفته شده است. مطابق تعریف، دو ریشه با یکدیگر ارتباط دارند، هرگاه یکی از مشتقات آنها در یک آیه همزمان ظاهر شده باشند (هموقوعی). هرچه هموقوعی دو ریشه با یکدیگر بیشتر باشد، یعنی ارتباط آنها قوی‌تر است و در نتیجه ضخامت یال رسم شده بین آن دو ریشه، بیشتر خواهد بود.

در این سند، اطلاعات مربوط به ریشه‌ی شماره‌ی ۱۵۵۹، «محمد» ثبت شده است. این اطلاعات شامل فهرست مشتقات و تعداد تکرار آنها، فهرست ریشه‌های مرتبط با تعداد هموقوعی و فهرست آیات مرتبط به آن ریشه می‌باشد. همچنین دو نمودار در پیوست این سند وجود دارد که یکی نمودار نقشه‌ی ریشه‌ی «محمد» و یکی نمودار نقشه‌ی مشتقات ریشه‌ی «محمد» می‌باشد.^۱ امید است که این مجموعه و مستندات دیگر آن بتواند زمینه‌ی لازم برای تولید علم قرآن محور را فراهم نماید.

مرکز مطالعات سیستم‌های ترنس‌فیزیکی

شهریورماه ۱۳۸۹

رمضان المبارک ۱۴۳۱

^۱ این اطلاعات از نرم‌افزار «نور الانوار» محصول مرکز تحقیقات علوم کامپیوتری نور، استخراج شده است، که بدین‌وسیله از همکاری آن مرکز برای در اختیار گذاشتن پایگاه داده‌ی ریشه‌ها و کلمات سپاسگزاری می‌شود.

مشخصات

شماره	۱۵۵۹
ریشه	محمد
تعداد تکرار	۴
تعداد مشتقات	۲
تعداد ریشه مرتبط	۶۱

فهرست مشتقات

۲. مُحَمَّدٍ (۱)

۱. مُحَمَّدٌ (۳)

فهرست ریشه‌های مرتبط

۵۱. کفر (۳)	۳۹. عجب (۱)	۲۶. رئی (۱)	۱۳. توراة (۱)	۱. ابو (۱)
۵۲. کلل (۱)	۴۰. عظم (۱)	۲۷. زرع (۲)	۱۴. جزى (۱)	۲. اثر (۱)
۵۳. کون (۲)	۴۱. عقب (۲)	۲۸. سجد (۲)	۱۵. حقق (۱)	۳. اجر (۱)
۵۴. مثل (۲)	۴۲. علم (۱)	۲۹. سوء (۱)	۱۶. حمد (۴)	۴. احد (۱)
۵۵. موت (۱)	۴۳. عمل (۲)	۳۰. سوق (۱)	۱۷. ختم (۱)	۵. ازر (۱)
۵۶. نبو (۱)	۴۴. غفر (۱)	۳۱. سوم (۱)	۱۸. خرج (۱)	۶. الله (۷)
۵۷. نزل (۱)	۴۵. غلظ (۱)	۳۲. سوى (۱)	۱۹. خلو (۱)	۷. اله (۷)
۵۸. وجه (۱)	۴۶. غیظ (۱)	۳۳. شدد (۱)	۲۰. ربب (۱)	۸. امن (۳)
۵۹. وحد (۱)	۴۷. فضل (۱)	۳۴. شطء (۱)	۲۱. رجل (۱)	۹. انجیل (۱)
۶۰. وعد (۱)	۴۸. قبل (۱)	۳۵. شکر (۱)	۲۲. رحم (۱)	۱۰. بغی (۱)
۶۱. وله (۷)	۴۹. قتل (۱)	۳۶. شىء (۲)	۲۳. رسل (۴)	۱۱. بول (۱)
	۵۰. قلب (۲)	۳۷. صلح (۳)	۲۴. رضو (۱)	۱۲. بین (۱)
		۳۸. ضرر (۱)	۲۵. رکع (۱)	

فهرست آیات

۱. {آل عمران - ۱۴} وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ وَمَنْ يَنْقَلِبْ عَلَى عَقْبَيْهِ فَلَنْ يَضُرَّ اللَّهَ شَيْئاً وَسَيَجْزِي اللَّهُ الشَّاكِرِينَ
۲. {الأحزاب - ۴۰} مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِنْ رِجَالِكُمْ وَلَكِنْ رَسُولَ اللَّهِ وَخَاتَمَ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيماً
۳. {محمد - ۲} وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ
۴. {الفتح - ۲۹} مُحَمَّدٌ رَسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاءُ عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكْعاً سُجداً يَبْتَغُونَ فَضلاً مِنَ اللَّهِ وَرِضْوَاناً سِيماهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِنْ أَثَرِ السُّجُودِ ذَلِكَ مَثَلُهُمْ فِي التَّوْرَةِ وَمَثَلُهُمْ فِي الْإِنْجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْأَهُ فَآزَرَهُ فَاسْتَغْلَظَ فَاسْتَوَى عَلَى سُوقِهِ يُعْجِبُ الزُّرَّاعَ لِيغِيظَ بِهِمُ الْكُفَّارَ وَعَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ مِنْهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجراً عَظِيماً